

העוז להוביל – הענווה ללמוד

סמ"ר גל מישאלוף

פירוש:

אנו נוטים לחשוב שכוח ועוצמה אינם יכולים לדור בכפייה אחת עם מידת הענווה. כדי להנהיג על האדם לשלוט; כדי להוביל עליו להיות מעל אחרים. נדמה לנו ששליטה מחייבת הפגנת כוח וכי ענווה עלולה להתפרש כרפיון. אך יש עוצמה שאינה דורשת הכרה ואינה מבקשת דרך להראות את כוחה. יש מנהיגות המתעצבת מכוח מה שהיא נותנת ולא מכוח מה שהיא לוקחת. יש מנהיגים העוסקים בשירות, בשליחות ובהענקה.

עוצמתה של מנהיגות ראויה תלויה בקשר ההדוק שבין עוז לענווה. ענווה שאיננה מקטינה, ענווה שאיננה מתנצלת. ענווה מאפשרת לאדם שלא לתפוס את כל המקום, לפנות מקום במרחב. רק כך הוא יוכל לפגוש את מה שגדול ממנו. ענווה שבאה מתוך הכרה מאפשרת לימוד והעמקה.

ענווה איננה דורשת מהאדם להתעלם מכישוריו ומהצלחותיו, היא רק דורשת ממנו שלא להיות שבוי שלהם. כשאדם מלא בעצמו, אין בו מקום להתפתחות ולרעיונות חדשים; אין בו מקום לאנשים אחרים. ענווה מאפשרת להכיר, לפתח ולהתפתח. ענווה היא אמצעי לצמיחה, לגדילה. הנהיגה דורשת גמישות, התאמה למקום ולזמן, לנסיבות המשתנות, לאנשים שונים ממנו. מי שעסוק בהגנה על עמדותיו, מי שמבקש להוכיח

פעם אחר פעם עד כמה הוא צודק, אינו יכול להיות מנהיג.

ענווה אמיתית מתפתחת כשהאדם משחרר את פחדיו, מרפה מהצורך לאחוז בכול בכוח, ואינו טרוד במילוי צרכיו. אז הוא מסוגל לשאת את האחר ואת מה שהוא מביא עימו. ענווה זו מובילה לעוז, לאומץ להנהיג ולהוביל, לפעול, לתקן, להציל.

נשיאת ההפכים הזו אפשרה למנהיגים רבים בהיסטוריה היהודית למזג בתוכם עוז וענווה.

אברהם אבינו, מחולל מהפכת המונותאיזם בעולם, התייחד בענווה יתרה, "הִנֵּה נָא הוֹאֲלֹתִי לְדָבָר אֵל אֲדֹנָי וְאֶנְכִי עֶפְרָאֵל וְאֶפְרָ", ואף על פי כן נלחם בעוז במלכי הסביבה, ניתן פסלים, עזב את בית ההורים ויצא לדרכו אל ארץ כנען. משה, האיש שהיה "עָנָו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה" התייצב בעוז מול פרעה והוביל את עמו מעבדות לחירות, המנהיג שהדגיש "לֹא אִישׁ דִּבְרִים אֶנְכִי" היה לאיש הנושא נאום הנפרס על פני כל ספר דברים. דוד, שהכניע את גוליית, לא היסס להכריז: "מָה אֲנֹשׁ כִּי תִזְכָּרְנִי". ענוונותם לא החלישה את מנהיגותם, להפך, היא חיזקה וביססה את מעמדם לדורות, מורשתם הונצחה לדורי דורות.

עלינו ללמוד מדרכי האל. חכמי התלמוד הדגישו שבמקום שבו אתה מוצא גדולתו של ה', שם – ודווקא שם – אתה מוצא ענוונותו.

הוא היה אומר:

"העוז להוביל – הענווה ללמוד"

בלי סיכוי למהפכה. רק החיבור בין עוז וענווה הוא שמאפשר הנהגה של ממש, הנהגה שתוביל לשינוי פניו של העולם. אישיותו של גל גילמה את האחדות של העוז והענווה. חייליו הדגישו שמעולם לא ביקש להיות מעליהם ולא ניצל את סמכותו, את דרגותיו ואת תפקידו. דווקא השילוב של שתי תכונות אלו גרם לפקודיו לצעוד אחריו גם ביום הקרב שלא שב ממנו.

מנהיגות מחייבת מבט רענן, חדשני, לא-מקובע. מנהיגות נטולת ענווה מסוכנת, מפני שהיא אינה מאפשרת השתנות ותנועה, היא אינה סוחפת ומקרבת. מנהיגות דורשת גמישות המסוגלת להתמודד עם הנסיבות המשתנות. מנהיג המתייחד בעוז בלא ענווה אינו אלא מפקד שאיננו מקשיב לפקודיו. לעומת זאת מנהיגות שיש בה ענווה אך היא נטולת עוז מובילה להקשבה בלא תנועה, להכלה

קורות חיים:

גל, בנם של ניר וטלי, אחיהם של רז ומיקה, נולד בראשון לציון בכ"ה במרחשוון תשס"ג (31 באוקטובר 2002). גל גדל במודיעין ולמד בבית ספר יסודי ובתיכון בעירו. הוא היה ילד חכם ומצחיק, ביישן, צנוע ואהוב, וחבריו הרבים נהגו לכנותו משה. גל שיחק כדורגל בקבוצת עירוני מודיעין עד שפרש ממנה לקראת גיוסו לצה"ל. הוא היה אוהד שרוף של קבוצת הכדורגל והכדורסל של הפועל תל אביב. כאורח קבוע ביציע הקבוצה עשה כל שביכולתו כדי שסבו, המתנייד בכיסא גלגלים, יוכל לעודד עימו את הקבוצה שאהבו כל כך. פעם אחר פעם בדק את מידת הנגישות של האצטדיונים השונים, עדות לנחישותו ולרגישותו.

מתוך רצון להעלות את הפרופיל הרפואי שלו עבר גל ניתוח לשיפור הראייה. הוא התגייס ב-16 באוגוסט 2021 ושירת כלוחם בגדוד צבר של חטיבת גבעתי. עם סיום ההכשרה יצא לקורס מ"כים (מפקדי כיתה), ולאחריו שימש סמל מחלקה בפלוגה הרובאית של הגדוד. חייליו העריצו ואהבו אותו, וסיפרו שתמיד דיבר איתם בגובה העיניים והיה שם בשבילם. בשמחת תורה תשפ"ד, 7 באוקטובר 2023, לחם גל בכפר עזה וסייע בטיהור הקיבוץ ממחבלים, בחילוץ פצועים ובפינוי תושבים. כמה ימים לאחר מכן, ב-31 באוקטובר 2023, ציין את יום הולדתו העשרים ואחת בלב העיר עזה. באותו יום איבד בקרב אחד-עשר מחבריו לפלוגה.

בו' בכסלו תשפ"ד, 19 בנובמבר 2023, בקרב בצפון הרצועה נורו טילי נ"ט לעבר כוח שבפיקודו של גל, והוא נהרג במקום. גל הובא למנוחות בחלקה הצבאית בבית העלמין בעירו.

סמ"ר גל מישאלוף ז"ל - 2002-2023

העוז להוביל הענווה ללמוד

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹהִים: **מִי אֲנֹכִי** כִּי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעַה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם?

שמות ג, יא

הגבורה באה לידי ביטוי בענווה יותר מאשר בגאון.

הרב יוסף דוב הלוי סולוביצ'יק

הרעיון שסגולתו הנעלה ביותר של מנהיג היא הענווה נראָה בוודאי בעולם העתיק כאבסורד, כמעט כפרדוקס. מה למנהיג בן-קדם ולענווה? המנהיגים היו גאים, הדורים, מצוינים בלבושם, בהופעתם ובאורחותיהם המלכותיים. הם בנו מקדשים לכבוד עצמם. כתובות ניצחון נחרתו במאמרם כדי להנציח את זכרם. תפקידם לא היה לשרת, אלא שישרתו אותם. מכל יתר האנשים הייתה ציפייה לענווה; לא מהמלכים. ענווה והוד אינם יכולים לחיות בכפיפה **אחת**.

היהדות הפכה את המערך הזה כולו על פניו. מנהיגים נועדו לשרת, לא שישרתו אותם. עיטור הכבוד הגבוה ביותר שקיבל משה היה הכינוי "עבד ה'" שניתן לו.

המאמין שיש אלוהים שאנו עומדים בפניו – מאמין מתוך כך שהוא עצמו אינו מרכז העולם... משה, העניו מכל אדם, הוא-הוא האיש שהעז לקרוא לה' שיסלח לבני ישראל... אברהם ומשה היו מנועזי הרוח הגדולים שהעמידה האנושות.

הרב יונתן זקס

גבורה אינה מה שנדרש כדי לעמוד ולדבר. גבורה היא מה שנדרש כדי לשבת ולהקשיב.

וינסטון צ'רצ'יל

עו, עו, אֶרֶץ הַמָּעוֹ –
בּוֹקֵעַ קוֹל הָאֵיתָנִים.
רֵן, רֵן, גִּידֵר עֲצִיּוֹן,
אָנוּ פֹּה, הַבָּנִים
מרדכי אולרי-נוז'יק

אני מאמין באריות. תשאג אל מול הפחד, תתעקש מול כל אתגר ומשבר, תשאג בגבורה אל הדרך, תגן ותשמור על חבריך במסירות, תשאג 'אחרי!' בשאגה סוחפת מהנשמה, אני מאמין בך. הדר.

הדר גולדין, מתוך מכתב לחניכיו בתנועת בני עקיבא